

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

Cluster secretaris-generaal

Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden
Europese Unie

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum 22 juni 2026
Betreft Verslag JBZ-Raad 4 en 5 juni 2026 en overige JBZ-
ontwikkelingen

Onze referentie
7696177

Bijlagen

4

Hierbij bieden wij, mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, uw Kamer het verslag aan van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken (JBZ-Raad) van 4-5 juni 2026 in Luxemburg.

Daarnaast ontvangt uw Kamer een appreciatie van het Staat van Schengenrapport 2026 alsmede een reactie op de Opinie van de Commissie over de noodzakelijkheid en proportionaliteit van de herinvoering van de binnengrenscontroles.

Ook informeren wij uw Kamer hieronder over een aantal aanvullende onderwerpen op het terrein van JBZ- en internationale samenwerking.

Bijeenkomsten en marge van de JBZ-Raad

28ste regime (EU Inc.)

En marge van de JBZ-Raad vond op 5 juni jl. een werkontbijt plaats met tien lidstaten, georganiseerd door Duitsland, ter bespreking van het recent gepubliceerde Commissievoorstel voor een 28ste regime (EU Inc.).

De deelnemende lidstaten waren het eens dat het voorstel voor een 28ste regime een belangrijke bijdrage levert aan het versterken van het concurrentievermogen en de innovatiekracht van de Europese Unie. Er werd benadrukt dat het belangrijk is dat de doelstellingen van het voorstel in balans worden gebracht met sociale rechten en in dat verband wees een enkele lidstaat op het belang van medezeggenschap en het waarborgen van respect voor nationale stelsels. Nederland bracht het standpunt naar voren zoals opgenomen in het BNC-fiche dat op 24 april jl. met uw Kamer is gedeeld¹ en heeft aandacht gevraagd voor het Benelux non-paper.²

Kopgroep operationaliseren terugkeerhubs

En marge van de JBZ-raad kwam een kopgroep, bestaande uit Denemarken, Duitsland, Griekenland, Oostenrijk en Nederland en de Europese Commissie, voor een derde keer bijeen om concrete afspraken te maken over de verkenning naar de gezamenlijk ontwikkeling van een terugkeerhub. In dit kader sprak de minister van Asiel en Migratie namens Nederland en de andere aanwezigen waardering uit

¹ BNC-fiche, *Kamerstukken II* 2025/26, 22112, nr. 4320.

² Benelux non-paper, *Kamerstukken II* 2025/26, 22112, nr. 4360.

voor het politiek akkoord wat is bereikt op de terugkeerverordening op 1 juni jl.³ Dit politiek akkoord creëert bij implementatie een explicietere grond voor de terugkeerhub. Ten aanzien van de gezamenlijke verkenning van een terugkeerhub benadrukte de lidstaten dat zij de gecoördineerde dialogen met mogelijke partnerlanden continueren, met als doel voor het einde van het jaar concrete voortgang te kunnen laten zien. Ook herhaalde de aanwezigen nogmaals het belang van het vroeg betrekken van internationale organisaties waaronder IOM en UNHCR. Uw Kamer wordt doorlopend geïnformeerd over de voortgang van de gesprekken met de landen in deze kopgroep. Daarmee geeft het kabinet invulling aan de toezegging van de minister van Asiel en Migratie⁴ om de Kamer te informeren over de gesprekken met de landen uit de kopgroep over terugkeerhubs.

Cluster secretaris-generaal

Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden
Europese Unie

Datum

22 juni 2026

Onze referentie

7696177

Naar aanleiding van de toezeggingen van de minister van Asiel en Migratie⁵ om de Kamer(s) te informeren over welke landen vanuit Europees perspectief kansrijk zijn om mee samen te werken ten aanzien van terugkeerhubs het volgende: de verkenning naar mogelijke partnerlanden betreft een sensitief en diplomatiek vertrouwelijk proces. Om dit diplomatieke proces te bewaken en voortgang te kunnen waarborgen, is het van belang dat in dit stadium niet in het openbaar benoemd wordt om welke landen het gaat. De minister heeft eveneens een vertrouwelijke technische briefing toegezegd over de voortgang rondom terugkeerhubs en migratiepartnerschappen. Deze wordt momenteel gepland – daarmee zullen de toezeggingen gestand worden gedaan, net als de motie Eerdmans over een concreet plan voor het operationaliseren van terugkeerhubs.⁶

Moties en toezeggingen

Motie van Nispen over handhaving op het vertrek na het verstrijken van de termijn van visumvrije reizen⁷

Bij effectief grensbeheer en bestrijding van onrechtmatig verblijf zijn goedwerkende Europese (grens)informatiesystemen en interoperabiliteit essentieel. Hierbij is zowel de informatie-uitwisseling tussen nationale en Europese informatiesystemen, als tussen verschillende Europese informatiesystemen van belang. Lidstaten, waaronder Nederland werken hard aan de implementatie van grootschalige EU-informatiesystemen. In het bijzonder zullen het European Entry and Exit System (EES) en het European Travel Information and Authorisation System (ETIAS) eraan bijdragen dat Nederland en de EU in den brede haar grip op wie de EU in- en uitreist vergroten. In het EES wordt de in- en uitreis van derdelanders geregistreerd wat bijdraagt aan betere controle van hun identiteit en eventuele overstay. ETIAS maakt mogelijk om visumvrije derdelanders die niet aan de toegangsvoorwaarden voldoen, bijvoorbeeld omdat zij een risico vormen op illegaal verblijf of een gevaar zijn voor de openbare orde of nationale veiligheid, te weren om naar het Schengengebied te reizen. Het EES wordt sinds 10 april aan alle doorlaatposten op de buitengrenzen toegepast. Volgens de reeds geldende Europese planning is de implementatie van ETIAS voorzien in Q4 2026. Hiermee beschouwt het kabinet de motie Van Nispen als afgedaan.

³ Kamerstukken II, 2025-2026, 22122, nr. 4363.

⁴ Kamerstukken II, 2025-2026, TZ202604-207.

⁵ [Verslag van de plenaire vergadering van dinsdag 7 april 2026 - Eerste Kamer der Staten-Generaal](#)

⁶ Kamerstukken II, 2025-2026, 36 848, nr. 63

⁷ Kamerstukken II, 2024-2025, 30 573, nr. 232.

Motie Boomsma en Ellian aangaande overleg met andere EU-lidstaten over terugkeer van Syriërs⁸

Nederland onderhoudt in Europa een actief netwerk op verschillende asiel en migratie thema's, zo ook ten aanzien van de vraagstukken op migratie rondom Syrië. Op dit thema vindt op verschillende niveaus overleg plaats met landen die een vergelijkbare opgave hebben als Nederland waaronder ook Duitsland. Nederland zal hierover, inclusief herbeoordelingen en de terugkeer van Syriërs, de komende periode actief in nauw overleg blijven met andere EU-lidstaten. Daarnaast streeft de Europese Commissie, op aandringen van Nederland, een meer gecoördineerde en integrale EU-aanpak ten aanzien van Syrië na, waar migratiesamenwerking inclusief terugkeersamenwerking onderdeel van uitmaakt. Het kabinet beschouwt de motie Boomsma en Ellian hiermee afgedaan.

Cluster secretaris-generaal

Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden
Europese Unie

Datum

22 juni 2026

Onze referentie

7696177

Reactie op het bericht "*Mensensmokkel naar Ter Apel ontrafeld, één mobieltje legde enorm netwerk bloot*"

Tijdens het ordedebat van 12 mei 2026 werd door het lid Keijzer om een reactie gevraagd op het artikel "*Mensensmokkel naar Ter Apel ontrafeld: één mobieltje legde enorm netwerk bloot*"⁹ en om daarbij in te gaan op de verschillende feiten in het artikel en of die kloppen. Mensensmokkel is een vorm van grensoverschrijdende criminaliteit waarbij mensensmokkelaars en de criminele netwerken daarachter vaak vanuit winstbejag opereren en daarbij geregeld misbruik maken van de kwetsbare situatie van de mensen die op hen een beroep doen. Volgens Europol maakt 90% van de irreguliere migranten op enig moment in hun reis gebruik van mensensmokkelaars.¹⁰ Dit wijst op een wijdverspreid verschijnsel en onderstreept de realiteit dat mensensmokkel ook in Nederland voorkomt. Zo komen verbanden met Nederland bijvoorbeeld naar voren in strafrechtelijke onderzoeken naar mensensmokkelnetwerken, wordt Nederland soms gebruikt als plaats voor voorbereidingshandelingen voor mensensmokkel¹¹ en vonden er volgens de Koninklijke Marechaussee in 2025 220 geregistreerde incidenten en 140 aanhoudingen aan de buitengrenzen en bij MTV controles plaats in verband met mensensmokkel.

Hoewel hier niet in detail op de in het artikel aangehaalde strafrechtelijke zaken kan worden ingegaan onderstreept het artikel volgens het kabinet het belang van de aanpak mensensmokkel, zoals ook uiteengezet in het Beleidskader aanpak mensensmokkel 2023-2026 en de verschillende facetten daarvan.¹² Zo zijn financieel onderzoek en de '*follow the money*' benadering door actief in te zetten op het volgen van geldstromen en de winsten van de smokkelaars af te nemen, het belang van de samenwerking met vervoerdersmaatschappijen, en de samenhang van mensensmokkeldynamieken met zaken als het terugkeer- en visumbeleid zoals ook uiteengezet in het barrièremodel mensensmokkel van groot belang.¹³ Ook het potentieel van de telefoons van irreguliere migranten heeft de aandacht van de opsporingsdiensten, en derhalve wordt momenteel verkend of de mogelijkheden tot het uitlezen van gegevensdragers in het kader van

⁸ Kamerstukken II, 2025-2026, 32317, nr. 1007.

⁹ NieuwRechts, 9 mei 2026, "*Mensensmokkel naar Ter Apel ontrafeld: één mobieltje legde enorm netwerk bloot*". NieuwRechts (Nieuwrechts.nl).

¹⁰ A renewed EU action plan against migrant smuggling (2021-2025), COM(2021) 591 final.

¹¹ Kamerstukken II, 2024-2025, nr. 1474.

¹² Kamerstukken II, 2023-2024, 28 638, nr. 235.

¹³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/2020/01/27/barrièremodel-mensensmokkel>.

mensensmokkel verruimd kunnen worden. Daarnaast kunnen sancties bij de aanpak van internationale mensensmokkelnetwerken, die soms buiten het bereik van het strafrecht vallen, van toegevoegde waarde zijn. Hoewel er continu moet blijven worden gekeken hoe de laatste modi operandi en gebruikte routes van mensensmokkelnetwerken kunnen worden tegengegaan, en er bij het ontmantelen van netwerken weer nieuwe structuren kunnen opstaan, wordt binnen de aanpak van mensensmokkel op operationeel niveau niet zonder successen ingezet om mensensmokkel aan te pakken en daders verantwoordelijk te houden. De aanpak van mensensmokkel wordt daarnaast op Europees en nationaal niveau verder versterkt. Het kabinet kijkt uit naar de voorstellen voor mensensmokkelsancties als onderdeel van het aangekondigde Europese sanctieregime inzake georganiseerde misdaad. Nederland steunt het idee voor een sanctieregime op mensensmokkel, zoals ook benoemd in de daarmee verband houdende motie van de leden Brekelmans en Veldkamp¹⁴, al langer en riep hiertoe in 2024 op in een non-paper aan de Europese Commissie.¹⁵ Ook zal de nota naar aanleiding van het verslag bij het wetsvoorstel¹⁶ dat de extraterritoriale rechtsmacht voor mensensmokkel beoogt uit te breiden en de strafmaxima beoogt te verhogen - maar tijdelijk stillag gezien de parallelle bespreking van de nieuwe EU richtlijn over mensensmokkel - dit najaar aan uw Kamer worden verzonden. Tevens wordt er de komende jaren meer geld uitgetrokken voor de bestrijding van mensensmokkel,¹⁷ en zal dit jaar worden aangevangen met het opstellen van het nieuwe Beleidskader aanpak mensensmokkel dat de laatste ontwikkelingen in het mensensmokkellandschap zal meenemen.

Cluster secretaris-generaal

Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden
Europese Unie

Datum

22 juni 2026

Onze referentie

7696177

Aanpak afgifte Russische visa in het Schengengebied

De Minister van Buitenlandse Zaken heeft een gezamenlijke brief op initiatief van Zweden, over restrictieve en uniforme toepassing van het EU-visumbeleid ten aanzien van Russische burgers, medeondertekend. Andere landen, die de brief hebben medeondertekend, zijn Denemarken, Estland, Finland, IJsland, Letland, Litouwen, Noorwegen, Polen en Tsjechië. In 2025 werden er 477.878 Schengenvisa verleend aan Russische staatsburgers voor toerismedoelende. Dit staat in scherp contrast met de richtsnoeren van de Commissie van 30 september 2022 voor de algemene afgifte van visa aan Russische aanvragers, waar lidstaten worden opgeroepen om een restrictieve aanpak te hanteren bij de beoordeling van de redenen voor de reis. De huidige, uiteenlopende toepassing van de Commissie-richtsnoeren door lidstaten leidt tot fragmentatie, "visa shopping door Russische staatsburgers", ongelijke economische posities en verhoogde veiligheidsrisico's. Ook roept de brief de Commissie op om passende maatregelen voor te stellen om (voormalige en huidige) Russische strijders te identificeren en hun toegang tot het Schengengebied te verhinderen.

De ondersteuning van de gezamenlijke brief sluit aan bij het Nederlandse beleid en de inzet van het kabinet. De Nederlandse visumafgifte aan Russische burgers is in aantal, geldigheidsduur en reisdoelen beperkt, en in lijn met de EU-richtsnoeren inzake de afgifte van visa met betrekking tot Russische aanvragers. Ondersteuning van de gezamenlijke brief is tevens in lijn met de Motie van Campen en Boswijk¹⁸ waarin wordt verzocht de toegang van Russen tot EU-landen verder te beperken

¹⁴ Kamerstukken II, 2023–2024, 36410-VI, nr. 79.

¹⁵ <https://open.overheid.nl/documenten/dpc-153798a92713acbe8677331ae4495b0d6fb7c67c/pdf>

¹⁶ Kamerstukken II, 2022-2023, 36414, nr. 1-4.

¹⁷ Kamerstukken II, 2024–2025, 30176 nr. 39.

¹⁸ Kamerstukken II, vergaderjaar 2025-2026, Motie TK, 21 501, nr. 2185

en de Motie van de leden Dassen en Brekelmans¹⁹ over zich aansluiten bij de oproep om te onderzoeken hoe Russische militairen en veteranen een Schengenverbod opgelegd kunnen krijgen.

Cluster secretaris-generaal

Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden
Europese Unie

Entry-Exit System (EES) op Amsterdam Airport Schiphol - Fase 2

Voor fase twee van de invoering van het Entry Exit Systeem op Amsterdam Airport Schiphol wordt een rijksbijdrage ingezet. Middels deze brief informeert het kabinet uw Kamer over dit besluit.²⁰ Het besluit is bijgevoegd (bijlage A).

Datum

22 juni 2026

Onze referentie

7696177

Overige onderwerpen

Declaration of Intent Nederland en Italië

Als onderdeel van een werkbezoek aan Italië ondertekende de Minister van Asiel en Migratie en de Italiaanse Minister van Binnenlandse Zaken op 3 juni jl. een *Declaration of Intent* (zie bijlage B). Middels deze verklaring spraken Nederland en Italië de intentie uit om de samenwerking op het gebied van migratie verder te versterken. Onderdeel hiervan is het samenwerken op de volledige en goede implementatie van het Europese asiel en migratiepact, inclusief de uitvoering van de asielgrensprocedure en het bieden van adequate opvang aan asielzoekers. Daarnaast zijn de landen ook gecommitteerd aan nauwer samenwerken op het bevorderen van de samenwerking met landen buiten de Europese Unie. Hierbij wordt het tegengaan van mensensmokkel, het bevorderen van terugkeer, het verminderen van de instroom richting de EU en de bescherming van vluchtelingen en migranten nagestreefd. Italië en Nederland gaan verkennen hoe zij meer kunnen samenwerken om vrijwillig vertrek vanuit Noord-Afrika naar landen van herkomst te ondersteunen en om de operationalisering van innovatieve oplossingen te bevorderen.

Overdrachten onder de Asiel- en Migratiebeheerverordening (AMbV) naar Italië

Sinds december 2022 zijn er geen asielzoekers naar Italië teruggestuurd op grond van de Dublinverordening. Aanleiding hiervan was een unilaterale opschorting door Italië wegens plotseling gebleken technische redenen die verband houden met opvangfaciliteiten. Hieruit concludeerde de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, in een uitspraak van april 2023, dat asielzoekers die op grond van de Dublinverordening worden teruggestuurd naar Italië, niet worden opgevangen door de Italiaanse autoriteiten. Daarmee komen asielzoekers in een situatie terecht waarin zij niet beschikken over hun belangrijkste basisbehoeften, zoals onderdak, eten en stromend water.

Vanaf 12 juni is de Dublinverordening overgaan op de Asiel- en Migratiebeheerverordening (AMbV) als onderdeel van het Europese Asiel en migratiepact. In de AMbV is er een gelijksoortig systeem voor de verplichte terugkeer van asielzoekers naar de verantwoordelijke lidstaat. Tijdens het gesprek tussen de Minister van Asiel en Migratie van Nederland en de Minister van Binnenlandse Zaken van Italië op 3 juni jl., heeft de Italiaanse minister bevestigd richting Nederland dat Italië het pact per ingang van 12 juni jl., waaronder ook de AMbV, volledig zal implementeren. De Italiaanse inzet is net zoals de Nederlandse inzet gericht op het goed laten werken van het pact. In dat kader benoemde de Italiaanse minister expliciet dat Italië asielzoekers adequate opvang zal bieden. Deze informatie van de verantwoordelijke Italiaanse minister is voor het kabinet aanleiding om overdrachten van asielzoekers op grond van de AMbV per direct weer te hervatten, omdat deze informatie voldoende verzekert dat Italië de eenzijdige blokkade vanaf 12 juni heeft opgeheven en adequate opvang zal bieden

¹⁹ Kamerstukken II, vergaderjaar 2025-2026, Motie TK, 36 045, nr. 271

²⁰ Sinds eind 2021 geldt de werkwijze 'Beleidskeuzes uitgelegd' op grond van artikel 3.1 van de Comptabiliteitswet 2016 voor voorstellen met significante financiële gevolgen. Ter uitvoering hiervan wordt het bijgevoegde CW3.1-formulier 'Entry-Exit System (EES) op Amsterdam Airport Schiphol (AAS) – Fase 2' aan uw Kamer toegezonden.

aan deze doelgroep en hiermee wordt voorzien in de meest elementaire behoeften van de terugkerende asielzoeker.

Verslag International Migration Review Forum

Mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken en de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, wordt uw Kamer via deze weg geïnformeerd over de uitkomsten van het vierjaarlijkse *International Migration Review Forum (IMRF)* dat heeft plaatsgevonden van 5 tot en met 8 mei bij de Verenigde Naties in New York. De Minister van Asiel en Migratie heeft namens Nederland deelgenomen aan het IMRF.

Tijdens het IMRF is er gesproken over de gemaakte voortgang in de wereldwijde samenwerking op het gebied van migratie in het kader van het Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration (GCM), wat in 2018 is aangenomen. Deze voortgang is vastgelegd in een *Progress Declaration*, die op 20 mei jl. met een meerderheid van stemmen door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties aangenomen Net zoals het GCM is de *Progress Declaration* niet-juridische bindend. De Verenigde Staten heeft om stemming verzocht, waardoor landen zich individueel uit moesten spreken in plaats van de declaratie met consensus aan te nemen²¹. Omdat de *Progress Declaration* daarmee de Nederlandse beleidsprioriteiten reflecteert heeft Nederland voor aanname gestemd met een stemverklaring. In deze gezamenlijke stemverklaring, namens Cyprus, Estland, IJsland, Malta, Nederland, Noorwegen, het Verenigd Koninkrijk en Zweden, wordt benadrukt dat de *Progress Declaration* in lijn is met bestaand EU en Nederlands beleid. Ook benadrukte de stemverklaring nogmaals de prioriteiten van op het gebied van migratiesamenwerking.

Het kabinet zet zich in voor meer grip op migratie onder meer via internationale samenwerking. Nederland is een voorvechter van het multilaterale systeem en gelooft dat de samenwerking met derde landen noodzakelijk is voor het verbeteren van migratiemanagement. Nederland heeft daarom het IMRF gebruikt om samen met derde landen te werken aan onder andere het tegengaan van irreguliere migratie, het bevorderen van terugkeer bij onrechtmatig verblijf, het tegengaan van mensenhandel en – smokkel en aandacht voor mensenrechten en de bescherming van migranten. In de *Progress Declaration* is daarom, door de inzet van Nederland en gelijkgezinden landen, de verantwoordelijkheid van staten herbevestigd om hun burgers in derde landen te helpen identificeren en van documentatie te voorzien, en om mee te werken aan terugkeer. Ook is er in de *Progress Declaration* erkenning gegeven van het belang van nauwere internationale samenwerking op het gebied van migratiemanagement, inclusief innovatieve oplossingen, zoals terugkeerhubs. Ook nam Nederland een actieve rol aan tijdens het IMRF, zo leidde de Minister van Asiel en Migratie de ronde tafel over terugkeer, grensmanagement en mensenhandel- en smokkel voor en organiseerde Nederland samen met Syrië en marge van het IMRF samen een besloten gesprek over wederopbouw in Syrië en terugkeer naar Syrië. Hierbij sloten lidstaten uit de regio en diverse VN-organisaties aan. Daarnaast heeft Nederland en marge van het IMRF gesproken met een aantal belangrijke landen van herkomst-, transit- en bestemming, waaronder Algerije, Turkije, Ierland, Denemarken, Marokko, Moldavië, evenals IOM en ICMPD en de VN speciaal rapporteur voor mensenrechten van migranten, over migratiesamenwerking.

Cluster secretaris-generaal

Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden
Europese Unie

Datum

22 juni 2026

Onze referentie

7696177

²¹ 147 lidstaten stemden voor, 6 lidstaten tegen en 23 onthielden zich van stemming.

Non-paper nieuwe EU-wetgeving georganiseerde criminaliteit

Tevens treft uw Kamer in de bijlage een non-paper van Frankrijk aan inzake nieuwe EU-wetgeving omtrent de bestrijding tegen georganiseerde criminaliteit (bijlage C), dat Nederland steunt. Eind 2026 wordt een richtlijn verwacht van de Commissie over georganiseerde criminaliteit. Het wetgevingsvoorstel betreft in ieder geval de herziening van het Kaderbesluit georganiseerde criminaliteit. Dit Kaderbesluit bevat een definitie van het begrip criminele organisatie en schrijft voor welke gedragingen die verband houden met een criminele organisatie strafbaar moeten worden gesteld. Ook bevat het minimumvoorschriften inzake de strafmaxima voor deze gedragingen. Het voorstel zal daarnaast mogelijk ook andere onderwerpen betreffen die raken aan de strafrechtelijke aanpak van georganiseerde criminaliteit.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

D.M. van Weel

De Minister voor Asiel en Migratie,

Bart van den Brink

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

Claudia van Bruggen

Cluster secretaris-generaal

Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden
Europese Unie

Datum

22 juni 2026

Onze referentie

7696177

Verslag van de bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken, 4 en 5 juni 2026

I. Binnenlandse Zaken

Belangrijkste resultaten

- De JBZ-Raad stemde in met de prioriteiten van de Schengencyclus voor 2026 en 2027, zijnde 1) het verbeteren en versnellen van de implementatie van grootschalige IT-systemen; 2) het versterken van de buitengrenzen en terugkeer; 3) het verbeteren van de interne veiligheid, en tegelijkertijd het waarborgen van vrijheid van beweging in een gebied zonder binnengrenscontroles, en nam Raadsconclusies aan ter verbetering van de Schengengovernance.
- De Raadsconclusies over de operationalisering van de EU-drugsstrategie en het EU-actieplan tegen drugshandel werden aangenomen. Lidstaten onderstreepten het belang van een geïntegreerde aanpak van drugscriminaliteit en versterkte samenwerking tussen lidstaten, EU-agentschappen en derde landen.
- Tijdens de bespreking van de juridische status van Oekraïense ontheemden bleek brede steun voor eventuele verlenging van de Tijdelijke Beschermingsrichtlijn met één jaar.
- In de discussie over de toekomstige Europese Veiligheidsstrategie benadrukten lidstaten het belang van een geïntegreerde benadering van interne en externe veiligheid, met aandacht voor georganiseerde criminaliteit, terrorisme en hybride dreigingen, alsook een sturende rol van de JBZ-Raad in de totstandkoming en implementatie.

1. Algemene staat van het Schengengebied

- a. **Verslag van de Commissie over de toestand van Schengen 2026**
- b. **Prioritaire acties voor de Schengenraad-cyclus 2026–2027**

Tijdens dit agendapunt bespraken de Commissie en lidstaten de Staat van het Schengengebied en de prioriteiten voor de Schengencyclus voor het komende jaar. De prioriteiten zijn: 1) het verbeteren en versnellen van de implementatie van grootschalige IT-systemen; 2) het versterken van de buitengrenzen en terugkeer; en 3) het verbeteren van de interne veiligheid, terwijl wordt gestreefd naar het waarborgen van vrijheid van beweging in een gebied zonder binnengrenscontroles. De Commissie stond stil bij de voortgang die is gemaakt ten aanzien van migratiebeheer EU-breed. Dit is terug te zien in de daling van irreguliere migratie en de stijging van de terugkeercijfers. Met betrekking tot de prioriteiten riep de Commissie lidstaten op tot implementatie van de Screeningverordening en asielgrensprocedure onder het Pact, het versterken van noodplannen en optimaal gebruik van informatiesystemen om informatie-uitwisseling te bevorderen, maar benadrukte tegelijkertijd dat er veel positieve ontwikkelingen zijn, zoals invoering van het Entry Exit Systeem en het politiek akkoord op de Terugkeerverordening.

Lidstaten omarmden de prioriteiten voor de Schengencyclus. Een groot aantal lidstaten omarmde daarbij ook de aanneming van de Terugkeerverordening en stond stil bij de inwerkingtreding van het Pact en bijbehorende wetgeving. Nederland vroeg daarbij, net als enkele andere lidstaten, specifiek aandacht voor implementatie van de Screeningverordening en de asielgrensprocedure, die, mede door de inzet van Nederland, onderdeel zijn van de prioritaire acties van de Schengencyclus. Met het oog op het Staat van Schengenrapport verwezen verscheidene lidstaten, waaronder Nederland, naar de brief over restrictieve en uniforme toepassing van het EU-visumbeleid ten aanzien van Russische burgers, die Nederland mede heeft ondertekend. Ook uitten enkele lidstaten zich kritisch ten aanzien van de herinvoering van binnengrenscontroles. Een aantal lidstaten riep op tot een verlenging van de Schengencyclus met het oog op effectieve implementatie van de prioriteiten en daarbij behorende acties. Cyprus benadrukte zijn wens voor zo snel mogelijke Schengentoetreding.

Tijdens de JBZ-Raad zijn ook Raadsconclusies over de Schengengovernance¹ aangenomen. De Raadsconclusies beogen de Schengengovernance zowel op nationaal als Europees niveau te versterken om tekortkomingen ten aanzien van de implementatie van het *Schengenacquis* te adresseren, onder andere door meer strategisch gebruik van monitoringsmiddelen en het voeren van discussies op politiek niveau over tekortkomingen in de implementatie van het *Schengenacquis*. Dit is van belang om buitengrensbeheer te versterken, interne veiligheid te verbeteren en secundaire migratie en instrumentalisering aan te pakken. Nederland heeft daarom ingestemd met de Raadsconclusies.

2. Implementatie van interoperabiliteit

De JBZ-Raad besprak de implementatie van interoperabiliteitssystemen. Het Voorzitterschap stelde dat de lancering van het *Entry/Exit System* (EES) een belangrijke mijlpaal vormt voor de interne veiligheid en het beheer van de buitengrenzen van de Unie. Het Voorzitterschap stelde vast dat alle lidstaten er hard aan werken om het EES volledig operationeel te laten zijn.

De Commissie wees lidstaten erop dat tot 6 september a.s. gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheid biometrie achterwege laten in geval van grote drukte. De Commissie gaf aan dat het systeem in de korte periode dat het operationeel is (sinds 10 april jl.) reeds zijn meerwaarde heeft bewezen in de strijd tegen illegale inreis en identiteitsfraude.

In de daaropvolgende discussie werd door verschillende lidstaten gevraagd om flexibiliteit ten aanzien van de biometrieverplichting na 6 september zodat lidstaten meer tijd hebben om het systeem op een verantwoorde manier te implementeren. Nederland sloot zich hierbij aan, waarbij het aangaf hard te werken aan een stabiele tenuitvoerlegging van EES, en wees op operationele uitdagingen tijdens drukke periodes. De Commissie stelde naar de zorgen van de lidstaten te luisteren en opties hiertoe verder te onderzoeken. Daarnaast werd benoemd dat de start van ETIAS momenteel wordt voorbereid als een belangrijke stap in de interoperabiliteit.

3. Toekomstige juridische status van ontheemde personen uit Oekraïne

Tijdens een besloten lunch wisselden de lidstaten van gedachten over een eventuele verlenging van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) voor Oekraïense ontheemden, alsook een eventuele scopebeperking van de RTB voor mannen die in Oekraïne dienstplichtig zijn. Nederland heeft verlenging van de RTB van maart 2027 tot maart 2028 gesteund. De verlenging kon rekenen op brede steun onder de lidstaten. Verder heeft Nederland aangegeven open te staan voor een eventuele scopebeperking en heeft daarbij aandacht gevraagd voor de juridische houdbaarheid en uitvoerbaarheid, evenals de betrokkenheid van Oekraïne bij een dergelijk voorstel. Deze aandachtspunten werden door een groot aantal lidstaten benadrukt, waarbij de meeste lidstaten aangaven open te staan voor de scopebeperking. Enkele lidstaten benadrukten het belang van de scopebeperking. Het kabinet is in afwachting van het voorstel van de Commissie alvorens een positie in te nemen. Daarnaast heeft Nederland ook het belang van zorgvuldige identiteitscontrole door middel van het *Temporary Protection and Registration Platform* (TPP) onderstreept. Over de verdere inzet op dit terrein wordt u in de Kamerbrief Opvang Oekraïense Ontheemden, die voor het zomerreces met uw Kamer wordt gedeeld, nader geïnformeerd.

4. Uitvoering van het Asiel- en Migratiepact (Pact)

De Commissie informeerde de JBZ-Raad over de stand van zaken van de implementatie van het Pact in aanloop naar de inwerkingtreding van het Pact op 12 juni jl. De Commissie benadrukte de omvang van de implementatie voor alle lidstaten, maar markeerde dat er in de afgelopen periode significante vooruitgang is geboekt bij de implementatie en stelde dat de belangrijkste elementen van het Pact geïmplementeerd zijn op het moment dat het Pact in werking treedt. De Commissie

¹ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10067-2026-INIT/en/pdf>

stond verder stil bij de aandachtspunten die ook benoemd zijn in het voortgangsrapport van 8 mei jl.. Ten aanzien van nationale wetgeving stelde de Commissie dat lidstaten vergevorderd zijn en er dagelijks voortgang wordt geboekt. Op extern grensbeheer stelde de Commissie dat intussen voortgang is geboekt op het realiseren van de adequate capaciteit in de asielgrensprocedure, waaronder ook voldoende faciliteiten en personeel, maar dat er in enkele lidstaten nog praktische uitdagingen zijn met betrekking tot infrastructuur, IT en het tegengaan van ontduiking. Andere aandachtspunten zijn het voorzien in voldoende opvangcapaciteit en het wegwerken van achterstanden in de procedure. Ten aanzien van de implementatie van Eurodac gaven zowel de Commissie als eu-Lisa aan dat er belangrijke voortgang is geboekt met de implementatie. Zowel de Commissie als eu-Lisa blijven lidstaten ondersteunen met het oog op volledige implementatie van Eurodac op 12 juni. De Commissie blijft de voortgang op alle onderdelen nauw monitoren. Nederland heeft tijdens de JBZ-Raad de Commissie hier ook nogmaals toe opgeroepen. Ook heeft de Minister van Asiel en Migratie en marge van de JBZ-Raad en tijdens het werkbezoek aan Italië op 3 juni jl., richting de landen aan de buitengrens en de Commissie de noodzaak van de volledige implementatie van het Pact inclusief de asielgrensprocedure benadrukt en aangegeven dat nauwe monitoring en gecontinueerde inzet cruciaal zijn. Hiermee beschouwt het kabinet de motie van Dijk en Boomsma als afgedaan.²

5. Externe dimensie van migratie: samenwerking met Somalië

Onder dit agendapunt werd de samenwerking met Somalië besproken, zowel op het gebied van terugkeer als op de aanpak van mensensmokkel. De discussie focuste zich met name op het punt van terugkeersamenwerking. Hoewel de samenwerking van Nederland met Somalië ten aanzien van terugkeer de afgelopen periode voorzichtige tekenen van verbetering toonde, bleek dat andere Europese landen wel aanhoudende uitdagingen ervaren met terugkeer van afgewezen asielzoekers naar Somalië. De Commissie vroeg daarom lidstaten om steun om aanvullende instrumenten in te zetten om de terugkeer met Somalië te verbeteren. Een groot aantal lidstaten riep in dat kader op tot het nemen van visummaatregelen onder artikel 25bis van de Visumcode. Enkele lidstaten stelden dat er ook gekeken moest worden naar additionele maatregelen als hefboom om het verbeteren van de terugkeersamenwerking te stimuleren, waaronder het gebruik maken van de conditionaliteit van ontwikkelingsgelden en handelspreferenties (GSP+). Enkele lidstaten, waaronder Nederland, stelden vragen, met het oog op de voorzichtige recente verbeteringen in de terugkeersamenwerking met Somalië. Deze landen gaven de voorkeur aan investeringen in de brede relaties, waarbij de inzet van visummaatregelen een laatste redmiddel blijft.

6. Migratiesituatie in het Kanaalgebied

In afwachting van het door de Commissie aangekondigde actieplan werd er onder dit agendapunt kort stilgestaan bij de belangrijkste ontwikkelingen t.a.v. de situatie op het Kanaal. De Commissie benadrukte dat de irreguliere oversteek op het kanaal een Europese uitdaging is, die druk legt op de volledige Europese grens, alsook bijdraagt aan mensensmokkel. Het actieplan van de Commissie zal daarom aandacht schenken aan de samenwerking met derde landen, het ondermijnen van mensensmokkel en het versterken van het grensbeheer, waaronder door inzet van Frontex. Ook vroeg de Commissie aandacht voor de samenwerking met het VK, waaronder op operationele samenwerking en informatie-uitwisseling. Enkele lidstaten gaven aan uit te kijken naar het Actieplan, onderstreepten het belang van een Europese aanpak voor de aanpak van de problematiek op het Kanaal en riepen op tot een gecoördineerde inzet.

7. Raadsconclusies over de gezamenlijke operationalisering van de EU-drugsstrategie

De JBZ-Raad besprak de operationalisering van de EU-drugsstrategie naar aanleiding van Raadsconclusies over de gezamenlijke operationalisering van de EU-drugsstrategie die voorlagen. Het Voorzitterschap benadrukte dat de prioriteiten uit de EU-drugsstrategie moeten worden

² Kamerstukken II, Motie 36 871, nr. 49

vertaald naar concrete maatregelen en dat overeenstemming nodig is over de prioriteiten uit het EU-actieplan tegen drugshandel. Daarbij wees het Voorzitterschap op het belang van een evenwichtige benadering van zowel de vraag- als aanbodzijde van de drugsproblematiek.

De Raadsconclusies die ter goedkeuring voorlagen bevatten een uitvoeringskader om de nieuwe EU-drugsstrategie en het EU-actieplan tegen drugshandel operationeel te maken. De EU-strategie wordt daarbij gezien als een richtinggevend instrument dat een gedeeld beeld creëert en aansluit bij een gezamenlijke aanpak van het probleem. De Raadsconclusies bevatten voorstellen rondom de volgende doelen: i.) het aanvullen van het EU-actieplan tegen drugshandel met gerichte werkstromen; ii.) het zo volledig mogelijk benutten van bestaande mechanismen, hulpmiddelen en processen, met name op het terrein van vraagvermindering en schadebeperking; en iii.) het ontwikkelen van innovatieve samenwerkingsprojecten die de samenwerking tussen lidstaten, EU-agentschappen en andere relevante actoren bevorderen.

Nederland sprak steun uit voor de Raadsconclusies en benadrukte dat een duidelijk antwoord op EU-niveau nodig is. Daarnaast vroeg Nederland aandacht voor het belang van samenwerking met derde landen bij het opsporen van verdachten van georganiseerde drugscriminaliteit. Daarbij verwees Nederland naar het belang van samenwerking via de European Ports Alliance.

Het Voorzitterschap stelde vast dat de Raadsconclusies zijn aangenomen.

8. Impact van de huidige geopolitieke context op de EU

De gedachtewisseling over de impact van de huidige geopolitieke situatie, meer specifiek de ontwikkelingen in Iran, op de interne veiligheid van de EU vond plaats in besloten setting. Nederland gaf aan voorstander te zijn van voortdurende uitwisseling van informatie via de bestaande rechtshandhaving- en inlichtingenkanalen, bijvoorbeeld als het gaat om dreigingsbeoordeling en attributie. Ook benadrukte Nederland dat het belang hecht aan het versterken van de samenwerking op EU-niveau als het gaat om de uitwisseling van inlichtingen tussen EU-lidstaten onderling en met de EU instellingen via EU INCEN. Tot slot moedigde Nederland aan om *best practices* uit te wisselen, specifiek met betrekking tot beschermings- en beveiligingsmaatregelen voor Joodse locaties en objecten.

9. Tegengaan van veiligheidsuitdagingen - Europese Veiligheidsstrategie

De Commissie stond stil bij een aantal doorkruisende thema's die van belang zijn voor de interne veiligheid van de Europese Unie en de verdere uitwerking van de Europese Veiligheidsstrategie (EVS) waar de Commissie momenteel aan werkt. Daarbij wees de Commissie op vijf ontwikkelingen: i.) de toenemende rekrutering van jongeren voor terrorisme en georganiseerde criminaliteit; ii.) de toename van geweld tussen criminele bendes; iii.) drugscriminaliteit; iv.) hybride dreigingen; en v.) het gebruik van kunstmatige intelligentie, ook voor opsporingsdoeleinden. Daarnaast benadrukte de Commissie dat de verwachte EVS moet voortbouwen op bestaande strategieën, waaronder de ProtectEU strategie.

In de daaropvolgende gedachtewisseling werd breed benadrukt dat interne en externe veiligheid in samenhang moeten worden gezien. Daarbij werd veelvuldig gewezen op het belang van informatie-uitwisseling, de aanpak van terrorisme en georganiseerde criminaliteit, samenwerking met derde landen en een goede implementatie van de NIS2-richtlijn en de richtlijn inzake de weerbaarheid van kritieke entiteiten (CER) ter versterking van de weerbaarheid tegen hybride dreigingen. Tevens werd benadrukt dat de EVS in samenhang moet worden gezien met bestaande initiatieven op het terrein van interne veiligheid. In een enkel geval werden institutionele kanttekeningen geplaatst bij de ontwikkeling van de EVS en de verantwoordelijkheid van lidstaten voor hun nationale veiligheid benadrukt. Daarnaast werd gewezen op het belang van een duidelijke afbakening tussen dreigingsanalyses van inlichtingendiensten en andere informatiebronnen.

Nederland onderstreepte het belang van de rol van de JBZ-Raad bij zowel de ontwikkeling als de implementatie van de EVS. Nederland gaf aan dat de JBZ-Raad richting moet geven aan de interne veiligheidsdimensie van de strategie en sprak steun uit voor de genoemde prioriteiten, onder meer op het gebied van drugshandel. Daarnaast benadrukte Nederland het belang van versterkte

samenwerking op het gebied van inlichtingen, waaronder binnen de *Single Intelligence Analysis Capacity* (SIAC), de NAVO en tussen lidstaten onderling. Ook wees Nederland op het belang van versterking van de crisisbeheersingscapaciteit van de Europese Unie op basis van een *all-hazard* en *whole-of-government* benadering.

10. Overige punten

a. AOB Weerbaarheidscoalitie

Tijdens een AOB-punt lichtte Finland het werk van de Europese Weerbaarheidscoalitie toe en de laatste ministeriële bijeenkomst van de coalitie. Van 15-16 april jl. vond op uitnodiging van Finland de derde ministeriële bijeenkomst van de weerbaarheidscoalitie plaats in Helsinki. Deze coalitie, die op initiatief van Nederland is opgericht, richt zich op het versterken van de civiele weerbaarheid en paraatheid binnen de Europese Unie. Tijdens de laatste coalitiebijeenkomst is onder andere gesproken over het belang van lessen uit Oekraïne voor de versterking van de Europese paraatheid, van voldoende financiering voor niet alleen de militaire paraatheid, maar ook het civiele element van weerbaarheid, en van versterkte civiel-militaire samenwerking. Voorts werd benadrukt dat het essentieel is dat weerbaarheid en paraatheid regelmatig ook in de JBZ-Raad worden besproken, als gremium dat gaat over de civiele weerbaarheid en de relatie met de interne veiligheid van de EU.

II. Justitie

Belangrijkste resultaten

- Tijdens de bespreking van de Verordening inzake de grensoverschrijdende totstandbrenging en erkenning van ouderschap bleek brede steun voor het doel om vastgesteld ouderschap EU-breed te erkennen, zodat kinderen hun rechten behouden bij reizen of verhuizen binnen de Unie. Tegelijkertijd werd duidelijk dat het bereiken van de vereiste unanimititeit tussen lidstaten nog uitdagingen kent.
- De JBZ-Raad bereikte een gedeeltelijke algemene oriëntatie over het Justitieprogramma binnen het MFK voor de periode 2028-2034. Daarbij benadrukten lidstaten het belang van voldoende ondersteuning voor justitiële samenwerking, digitalisering van justitie, toegang tot het recht en de betrokkenheid van lidstaten bij de uitvoering van het programma.
- De JBZ-Raad besprak de verdere inspanningen om straffeloosheid voor internationale misdrijven in verband met de Russische agressie tegen Oekraïne tegen te gaan. Daarbij werd steun uitgesproken voor de oprichting van het Agressietribunaal en aandacht gevraagd voor de handhaving van EU-sancties.
- Lidstaten bespraken de mogelijke opname van *hate crime* en *hate speech* in de lijst van EU-misdrijven op grond van artikel 83 VWEU. Daarbij bleek dat de standpunten over Europese bevoegdheden op dit terrein nog uiteenlopen.

1. Verordening inzake de grensoverschrijdende totstandbrenging en erkenning van ouderschap

Het Voorzitterschap vroeg politieke sturing over het voorstel voor een verordening ter verbetering van de erkenning van ouderschap tussen de lidstaten. Besluitvorming over dit voorstel vereist unanimititeit en na 3,5 jaar onderhandelen over dit voorstel is duidelijk geworden dat het bereiken van unanimititeit ingewikkeld zal zijn.

De Commissie benadrukte dat dit voorstel een essentieel dossier is voor de bescherming van gezinnen en gelijkheidsbeginselen binnen de EU. Volgens de Commissie moet de erkenning van ouderschap in de ene lidstaat ook in andere lidstaten gelden, ongeacht de wijze waarop een kind is geboren en ongeacht het type gezin. Daarnaast wees de Commissie erop dat het belang van het kind voorop moet staan.

In de daaropvolgende gedachtewisseling sprak een meerderheid van de lidstaten steun uit voor voortzetting van de onderhandelingen op technisch niveau. Daarbij werd gewezen op het belang van verdere inspanningen om tot een breed gedragen oplossing te komen.

Nederland sprak steun uit voor het doel van de verordening, zodat kinderen hun rechten behouden wanneer zij reizen of verhuizen binnen de Europese Unie. Voor Nederland is een ruime reikwijdte essentieel: alle kinderen moeten onder de verordening vallen, ongeacht gezinssamenstelling en de wijze waarop het kind is verwekt of geboren. Daarnaast benadrukte Nederland het belang van een tijdige afronding van de onderhandelingen. Indien verdere onderhandelingen niet tot een oplossing leiden, kan volgens Nederland worden gekeken naar versterkte samenwerking.

Er werd geconcludeerd dat op een aantal punten meer convergentie is bereikt, maar dat op kernonderwerpen nog steeds grote meningsverschillen bestaan. Het Voorzitterschap zal onderzoeken of een tekst kan worden gevonden die brede steun kan krijgen en kondigde aan binnenkort een volledig herziene werkversie van de verordening te verspreiden.

2. Verordening tot vaststelling van het Justitieprogramma voor de periode 2028–2034 en tot intrekking van Verordening (EU) 2021/693

De JBZ-Raad bereikte een gedeeltelijke algemene oriëntatie op het Justitieprogramma, dat onderdeel is van het EU Meerjarig Financieel Kader (MFK) 2028–2034. Het Voorzitterschap lichtte toe dat het nieuwe programma een voortzetting vormt van het huidige programma en dat daarbij een sterkere nadruk zal liggen op digitalisering.

Nederland gaf aan de tekst te kunnen steunen en acht het van belang dat het Justitieprogramma voldoende ruimte biedt voor versterking van justitiële samenwerking, digitalisering van justitie (e-Justice), toegang tot het recht en capaciteitsopbouw binnen de Europese Unie. Nederland hecht daarnaast groot belang aan het behoud van de comitologieprocedure, zodat lidstaten betrokken blijven bij de jaarlijkse werkprogramma's en flexibiliteit behouden blijft in de allocatie van middelen, met name voor digitalisering en interoperabiliteit. Nederland benadrukte tevens dat, binnen de algemene Nederlandse inzet voor een lager en gemoderniseerd MFK-budget, het van belang is dat het Justitieprogramma tot stand komt en dat JBZ-agentschappen over adequate middelen beschikken.

3. Europees Openbaar Ministerie (EOM)

De JBZ-Raad sprak over de ontwikkelingen rondom het Europees Openbaar Ministerie (EOM). Het Voorzitterschap en de Commissie wezen daarbij op het belang van de tijdige benoeming van Europese aanklagers om de continuïteit van het EOM te waarborgen. Dit is nodig met het oog op het mandaat van Europese aanklagers uit een aantal lidstaten waarvan het mandaat in juli afloopt zonder dat er een opvolger is benoemd. De Commissie benadrukte dat spoedige benoeming van kandidaten van belang is voor het goed functioneren van het EOM. Daarnaast wees zij op de voorgenomen herziening van de verordening 904/2010 (Eurofisc), die dient om het EOM en OLAF toegang te geven tot bepaalde btw-informatie. De Raad heeft daarover op 5 mei jl. een algemene oriëntatie bereikt. De Commissie wees daarnaast op de lopende evaluatie van de EOM-verordening, waarvan het verslag medio juli wordt verwacht.

De Europese hoofdaanklager stond stil bij de resultaten van het EOM als eerste grensoverschrijdende openbaar ministerie. Daarbij werd gewezen op de meer dan 4.000 lopende zaken en de omvang van de opgespoorde schade. Tegelijkertijd benadrukte zij dat aanvullende middelen noodzakelijk zijn om het toenemende werk aan te blijven kunnen. Ook wees zij op het belang van verdere versterking van het juridische kader waarbinnen het EOM opereert, dat wordt beoogd met de aanstaande herziening, waarvoor eind dit jaar een voorstel zal verschijnen.

Ten slotte informeerden Hongarije en Ierland de JBZ-Raad over de voorbereidingen die worden getroffen om deel te nemen aan het EOM. Daarbij gaven zij aan dat de benodigde nationale wetgeving wordt voorbereid en dat verdere stappen richting deelname worden gezet.

4. De Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne: bestrijding van straffeloosheid

De JBZ-Raad sprak over de strijd tegen straffeloosheid in het kader van de Russische agressieoorlog tegen Oekraïne. Het Voorzitterschap benadrukte de voortdurende steun van de Europese Unie aan Oekraïne en stond stil bij de stappen die reeds zijn gezet op het gebied van *accountability* en rechtsherstel.

De Commissie benadrukte dat verantwoording voor de gepleegde misdrijven prioriteit blijft en verwelkomde de verdere stappen die zijn gezet bij de oprichting van en toetreding tot het Speciaal Tribunaal voor het misdrijf van agressie tegen Oekraïne. Daarnaast wees de Commissie op de voortgang bij de internationale schadecommissie en de werkzaamheden van de *freeze-and-seize taskforce*. Tevens meldde de Commissie dat achttien lidstaten zijn aangesproken op het niet tijdig implementeren van de richtlijn inzake de aanpak van het ontwijken van sancties en riep zij op tot volledige en tijdige omzetting.

Tijdens de gedachtewisseling ging het onder meer over de gevolgen van sancties tegen functionarissen van het Internationaal Strafhof en werd door een paar lidstaten gewezen op de mogelijkheid van inzet van het *Blocking Statute*. Nederland wees op het belang van nauwe samenwerking tussen alle betrokken partijen in de strijd tegen straffeloosheid. Nederland verwelkomde de verdere stappen richting de oprichting van het Speciaal Tribunaal en meldde dat een veelbelovende locatie in Den Haag is geïdentificeerd voor de voorbereidende fase van het tribunaal. Daarnaast wees Nederland op een recent gezamenlijk initiatief met Europol om vermiste Oekraïense kinderen in Rusland en Belarus te lokaliseren op basis van openbroninformatie.

5. De aanpak van *hate crime* and *hate speech*

Tijdens de werklunch werd gesproken over de vraag of *hate speech* en *hate crime* kunnen worden opgenomen in de lijst van artikel 83 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU), waarmee een bevoegdheid voor de Commissie zou worden gecreëerd om op dit terrein richtlijnvoorstellen te doen.

In de gedachtewisseling bleek dat de standpunten hierover uiteenlopen. Een aantal lidstaten verzocht de Commissie om een impactanalyse uit te voeren, zodat op basis daarvan een afgewogen besluit kan worden genomen. Andere lidstaten zagen geen toegevoegde waarde in opname van *hate speech* en *hate crime* in de lijst van artikel 83 VWEU. Unanimiteit over dit onderwerp lijkt daarmee nog niet in zicht.

Nederland sprak steun uit voor opname van *hate speech* en *hate crime* in de lijst van artikel 83 VWEU. Daarnaast stelde Nederland zich positief op ten aanzien van maatregelen ter versterking van de aanpak van *hate speech* en *hate crime* in het online domein, waarbij de voorkeur werd uitgesproken voor versterking van bestaande wettelijke kaders, waaronder de *Digital Services Act*.

Reactie op Commissiemededeling Staat van Schengenrapport 2026 en Opinie over de noodzakelijkheid en proportionaliteit van de herinvoering van de binnengrenscontroles

Commissiemededeling Staat van Schengenrapport 2026

Op 18 mei jl. heeft de Commissie haar jaarlijkse rapport over de Staat van het Schengengebied uitgebracht. Het Staat van Schengenrapport (SoS) geeft een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen en aandachtspunten binnen het Schengengebied. De Commissie stelt dat de stappen die de afgelopen jaren zowel op nationaal als op Europees niveau gezet zijn ten aanzien van migratie- en grensbeheer hebben geleid tot een daling van het aantal irreguliere aankomsten en secundaire bewegingen, versterking van grensoverschrijdende samenwerking en een hoger percentage terugkeer. Tegelijk merkt de Commissie op dat tekortkomingen in het Schengengebied met urgentie geadresseerd moeten worden, ook met het oog op het complexe veiligheidslandschap en de hedendaagse geopolitieke context. De Commissie roept voor het komende jaar op dat de behaalde resultaten verder versterkt worden, tekortkomingen worden geadresseerd en de paraatheid verbeterd. Daarnaast ziet de Commissie ook een belangrijke rol van het Meerjarig Financieel Kader (MFK) om verdere investeringen in het versterken van het Schengengebied mogelijk te maken.

In het rapport staat de Commissie stil bij ontwikkelingen op visumbeleid, buitengrensbeheer, terugkeer en interne veiligheid. Daarnaast gaat het rapport in op de Schengengovernance, waaronder implementatie van het Schengen *acquis* en eventuele uitbreiding van het Schengengebied. Ten aanzien van visa staat de Commissie met name stil bij de in januari gepresenteerde EU Visumstrategie en de daarin aangekondigde maatregelen, zoals de herziening van de Visumcode, samenwerking met derde landen voor het aantrekken van talent en aanbevelingen voor het terugbrengen van wachttijden voor visumaanvragen¹. Op buitengrensbeheer stelt de Commissie dat, hoewel de Europese buitengrenzen worden versterkt met de uitrol van het Entry/Exit Systeem (EES) en de verdere ontwikkeling van innovatieve grenssystemen, er nog winst te behalen is op buitengrenscontroles, surveillance en paraatheid. Dit ziet specifiek op de inzet van voldoende gekwalificeerd personeel en middelen voor het uitvoeren van grenscontroles; het versterken van het informatiebeeld door de implementatie van EUROSUR, waardoor migratiebewegingen, smokkelnetwerken en opkomende ontwikkelingen en dreigingen sneller en beter in kaart kunnen worden gebracht en de ontwikkeling van noodplannen om voorbereid te zijn op een eventuele groot aantal aankomsten van derdelanders. Op dit laatste punt stelt de Commissie dat het beeld van de Lidstaten uiteenloopt en dat deze plannen niet enkel moeten gaan over grensbeheer, maar ook andere beleidsterreinen moet integreren, met name terugkeer. Verder benadrukt de Commissie dat het van belang is dat lidstaten vanaf de inwerkingtreding van het Asiel- en Migratiepact (hierna: Pact) de Screeningverordening volledig geïmplementeerd hebben. Ten aanzien van het terugkeerpercentage constateert de Commissie dat er, hoewel het percentage is gestegen naar 28% is, verdere inzet nodig is om terugkeer vanuit de EU te bevorderen. Zorgpunten zijn met name de tijdige vaststelling van terugkeerbesluiten, het stroomlijnen van procedures, het nemen van adequate maatregelen ter voorkoming van onderduiken en secundaire migratie. Onderdeel van de aanbevelingen van de Commissie op dit punt zijn het versterken van de operationele capaciteit, waaronder voldoende personeel en digitalisering van de relevante systemen. Op het laatste punt zal de Commissie nog in 2026 met een voorstel komen. Daarnaast onderstreept de Commissie het belang van het waarborgen van fundamentele rechten en effectieve implementatie van de asielgrensprocedure onder het Pact.

Op het gebied van interne veiligheid benoemt de Commissie een aantal uitdagingen die naar voren komen bij Schengenevaluaties van lidstaten. De Commissie constateert dat de interne veiligheidssamenwerking van Schengen essentieel is, maar operationeel achterblijft: ondanks voortgang met de Richtlijn Informatie-uitwisseling en SIENA blijven *Single Point of Contacts* in 2025 achter, SIS functionaliteiten (biometrie, vingerafdrukken, delen van terrorisme- gerelateerde hits met Europol) worden niet optimaal benut en personele/technische tekorten beperken de

¹ Kamerstukken II, 32317, nr. 995

continuïteit en kwaliteit van de uitwisseling van informatie. Daarnaast stelt de Commissie dat de juridische/institutionele basis voor grensoverschrijdende politiesamenwerking op orde is, maar het potentieel hiervan operationeel onbenut blijft. *Police Cooperation Centres* (PCC's) functioneren vooral als informatierelais, in plaats van als operationele facilitatoren. Om dit te verbeteren heeft de Commissie een informeel netwerk van experts opgericht ten behoeve van grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van rechtshandhaving. Ook zal de Commissie een studie uitvoeren om bestaande samenwerkingen in kaart te brengen. Daarnaast doet de Commissie de aanbeveling dat (in lijn met de EU-veiligheidsstrategie) een stevigere juridische basis en versterking van het Europol-mandaat nodig zijn voor betere operationele samenwerking. In 2025 verlengden tien lidstaten binnengrenscontroles vanwege migratie- en veiligheidszorgen. De Commissie benadrukt dat Schengen significant bijdraagt aan het functioneren van de interne markt en concludeert dat effectievere alternatieven voor binnengrenscontroles beschikbaar zijn, zoals versterkte operationele samenwerking tussen nationale autoriteiten, informatie-uitwisseling en controles op het grondgebied (zoals Mobiel Toezicht Veiligheid). De overdrachtsprocedure kan terugkeer van in grensgebieden aangetroffen onrechtmatig verblijvende vreemdelingen versnellen wanneer lidstaten praktische afspraken maken, aldus de Commissie. Ook stelt de Commissie dat de implementatie van het EES en het Migratiepact bijdragen aan de structurele omstandigheden waarin binnengrenscontroles geleidelijk opgeheven kunnen worden te heffen. De Commissie zal in de tweede helft van dit jaar een studie uitbrengen over de baten van het Schengengebied en de kosten van de herinvoering van binnengrenscontroles door Lidstaten. Ten aanzien van Schengen *governance* stelt de Commissie dat lidstaten op nationaal niveau hun algehele coördinatie moeten verbeteren, wat moet leiden tot betere aansluiting tussen de verschillende onderdelen van de implementatie van het Schengen *acquis* en betere opvolging ten aanzien van onderdelen waar het *acquis* onvoldoende wordt geïmplementeerd. Dit moet er ook aan bijdragen dat lidstaten meer strategisch aanspraak kunnen maken op EU-financiering. Ook staat de Commissie stil bij het Schengentoetredingsproces van Cyprus, waarbij de Commissie aangeeft dat Cyprus significante stappen heeft gezet in voorbereiding tot volledige toetreding tot het Schengengebied. Ook onderstreept de Commissie de voortgang die Ierland heeft geboekt in het toepassen van het Schengenkader op het gebied van interne veiligheid. Daarnaast roept de Commissie op om Schengentoetreding een systematisch onderdeel te maken van het toetredingsproces voor kandidaatlidstaten.

De Commissie verwijst dit jaar voor het eerst in de voetnoten naar voor welke lidstaten de aandachtspunten gelden. Voor Nederland benoemt de Commissie het vervolledigen van de noodplannen, de beroepsprocedure bij terugkeerbesluiten en informatie-uitwisseling, specifiek t.a.v. registraties in het SIS en voldoende capaciteit.

Kabinetsappreciatie

Het kabinet vindt het positief dat de Commissie duidelijk in kaart heeft gebracht waar de belangrijkste aandachtspunten liggen en verwijst naar de specifieke lidstaten die meer inspanningen zouden moeten verrichten.

De aandachtspunten die de Commissie in de voetnoten benoemt ten aanzien van Nederland zijn bekend en is het kabinet al langere tijd mee aan de slag. Onder coördinatie van de KMar wordt gewerkt aan een herijking van het nationale noodplan voor buitengrensbeheer. Daarbij is het streven om dit voor het einde van deze zomer af te ronden. De aanbevelingen op het gebied van de beroepsprocedure zijn inmiddels afgehandeld. Met de implementatie van het EES is de verwachting dat ook de aandachtspunten op SIS zullen zijn geadresseerd. Daarnaast worden terrorisme-gerelateerde hits door het nationale SIRENE Bureau met Europol gedeeld. Hiertoe zijn processen ingericht en werkafspraken vastgesteld. Kwaliteitscontrole hierop vindt maandelijks plaats. Met betrekking tot de capaciteitsuitdagingen zijn reeds mitigerende maatregelen genomen binnen de kanalen voor internationale politieke informatie-uitwisseling. Denk hierbij aan een aangescherpte prioriteitsverbeteringstelling. Ten aanzien van de gestelde onderbenutting van samenwerking tussen politiediensten wijst het kabinet op de samenwerking die Nederland reeds heeft met o.a. België en Duitsland. Het kabinet verwelkomt dan ook dat de Commissie in kaart zal

brengen wat de Lidstaten reeds doen op dit gebied. Het kabinet verwacht met al deze maatregelen de aandachtspunten van de Commissie adequaat te adresseren.

Met betrekking tot visa kijkt het kabinet uit naar het voorstel van de Commissie voor de herziening van de Visumcode en hoopte dat het voorstel voorziet in het sneller kunnen nemen van visumbeperkingen bij een verslechtering van de politieke-of veiligheidssituatie in een derde land, de samenwerking op het gebied van terugkeer of bij vijandige acties door een derde land. Over de positie van het kabinet ten aanzien van de aanbeveling voor het aantrekken van talent voor innovatie is uw Kamer reeds geïnformeerd².

Ten aanzien van buitengrensbeheer en terugkeer hecht het kabinet groot belang dat de aandachtspunten tijdig geadresseerd worden. Zowel adequaat buitengrensbeheer als een effectief terugkeerbeleid zijn belangrijke pilaren in het versterken van migratiebeheer in de Schengenzone. Met betrekking tot interne veiligheid verwelkomt het kabinet de aanbevelingen van de Commissie en onderschrijft de focus op effectieve, veilige informatieuitwisseling- en operationele samenwerking met waarborgen voor grondrechten. Het is in dat kader positief dat er een politiek akkoord is bereikt op de terugkeerverordening. Het kabinet zal zich inzetten voor een volledige en tijdige implementatie en de monitoring daarvan. Daarnaast zal het kabinet zal eventuele uitbreiding van het Schengengebied op merites beoordelen. De volledige implementatie van het Schengen *acquis* blijft daarin een randvoorwaarde.

Het kabinet onderschrijft het belang van het adresseren van tekortkomingen ten aanzien van de implementatie van het Schengen *acquis*. De integriteit en veiligheid van het Schengengebied staat of valt met de naleving van het Schengen *acquis*. Het kabinet dringt dan ook stelselmatig aan op het belang van het verbeteren van de *governance* van Schengen, met als doel dat bevindingen uit evaluaties en structurele tekortkomingen in de naleving van het *acquis* strategisch besproken kunnen worden tussen lidstaten. Hierbij ligt voor het kabinet nadruk op het belang van goed buitengrensbeheer, het effectueren van terugkeer en het waarborgen van de interne veiligheid. Het kabinet zal in de nieuwe Schengencyclus 2026-2027 zich hier blijvend hard voor maken.

Opinie over de noodzakelijkheid en proportionaliteit van de herinvoering van de binnengrenscontroles

Op 2 juni jl. bracht de Commissie haar Opinie uit over de noodzakelijkheid en proportionaliteit van de herinvoering van de binnengrenscontroles door Nederland³. Deze volgt uit een wettelijke verplichting in de Schengengrenscode. Gelijktijdig bracht de Commissie ook de Opinies uit over de herinvoering van de binnengrenscontroles van Oostenrijk, Denemarken, Frankrijk, Duitsland, Italië, Noorwegen, Slovenië en Zweden. In de Opinies geeft de Commissie het advies aan alle lidstaten om de binnengrenscontroles gradueel af te bouwen.

In de Opinie over Nederland uit de Commissie begrip voor de complexe nationale migratiesituatie, die onderbouwd wordt door het hoge aantal asielverzoeken, waaronder van personen die in een andere lidstaat eerder geregistreerd zijn of bescherming genieten, gezinshereniging en de tijdelijke bescherming van Oekraïense ontheemden. Desondanks stelt de Commissie dat Nederland onvoldoende heeft gemotiveerd dat het aantal aanhoudingen en overnames aan verscheidene delen van de binnengrens de herinvoering van binnengrenscontrole rechtvaardigt. Daarnaast concludeert de Commissie dat Nederland onvoldoende kan beargumenteren waarom het reguliere toezicht in de binnengrensstreek (Mobiel Toezicht Veiligheid (MTV)) niet een afdoende alternatief is voor de huidige vorm van de binnengrenscontroles en roept Nederland op om de juridische en operationele obstakels hiervoor te adresseren. De Commissie beveelt daarom aan om de binnengrenscontroles onder artikel 25 van de Schengengrenscode gradueel af te bouwen en over te gaan op een alternatieve vorm van toezicht aan de binnengrens en in de binnengrensstreek.

² Kamerstukken II, 2025 – 26, 22 112, nr. 4299.

³ https://home-affairs.ec.europa.eu/document/download/63880964-0105-498b-9e4f-e6098a36cee6_en

Ten aanzien van de impact op vrij verkeer stelt de Commissie dat Nederland adequate maatregelen neemt om de impact zo veel mogelijk te beperken en verwijst in dit kader ook naar de nauwe samenwerking van Nederland met België en Duitsland, waaronder bestaande afspraken en samenwerkingsovereenkomsten. Op dit punt beveelt de Commissie aan om samenwerking verder te versterken, waaronder op informatie-uitwisseling, bestaande bilaterale overnameovereenkomsten, praktische afspraken over overdrachten en het versterken van de samenwerking onder het Verdrag van Enschede en Benelux-politieverdrag.

Kabinetsappreciatie

Het kabinet verwelkomt de erkenning van de Commissie voor de complexe nationale migratiesituatie en de aanhoudende druk op de migratieketen als gevolg van irreguliere grensoverschrijdingen, die met name voortkomen uit secundaire bewegingen. Het kabinet is daarom ook van mening dat, zolang deze druk aanhoudt, een effectief instrument waarmee de KMar irreguliere migratie kan tegengaan, noodzakelijk is. In lijn met de aanbeveling van de Commissie werkt het kabinet aan de herziening van het juridische kader voor MTV, waardoor effectiever kan worden opgetreden. Hierover is uw Kamer op 8 mei jl. geïnformeerd⁴.

Ook herkent het kabinet dat de impact van de tijdelijke binnengrenscontroles op vrij verkeer in de grensregio beperkt is gebleven en dat er goede samenwerking bestaat met België en Duitsland. Het kabinet zal deze samenwerking voortzetten en waar nodig inzetten op verdere versterking van deze samenwerking.

⁴ Kamerstukken II, vergaderjaar 2025 – 2026, 30 821, nr. 334.

**Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW3.1)
Entry-Exit System (EES) op Amsterdam Airport Schiphol (AAS) Fase 2**

1. Doel(en)

Het voorstel ziet op versterking van de grensveiligheid, het verbeteren van controles tegen irreguliere migratie en mensensmokkel en het voorkomen van document- en identiteitsfraude. Met EES op AAS Fase 2 wordt voldaan aan de Europese verplichtingen om in- en uitreisbewegingen van derdelanders elektronisch te registreren (documentgegevens, vingerafdrukken, gezichtsbiometrie), en wordt wachtrijvorming op de luchthaven beheerst.

Dit draagt concreet bij aan:

- Vergroten veiligheid in Nederland en het Schengengebied door registratie volgens EES van derdelanders;
- het effectiever voorkomen en tegengaan van illegale grensoverschrijding en illegaal verblijf;
- het efficiënt faciliteren van bonafide reizigers, zodat mobiliteit en economische aantrekkingskracht behouden blijven.

2. Beleidsinstrument(en)

Het instrument is een gerichte rijksbijdrage (subsidie) aan Schiphol Nederland B.V. voor de realisatie van EES Fase 2 op Amsterdam Airport Schiphol, uitgevoerd binnen de Publiek Private Samenwerking (PPS) Contactloos Reizen (Schiphol, Asiel en Migratie/ Ministerie Justitie en Veiligheid, KMar/Ministerie van Defensie, IenW).

De scope omvat:

- Asset delivery: verplaatsen van 83 'no regret' kiosken en plaatsen van extra enrolment kiosken op aankomst-, transfer- en upstream locaties (totaal 161 kiosken verdeeld over AF1 4, NS/S, D1, E2e, GH, PRM-gebieden); aanpassing van balies (incl. extra KMar balie AF3) en terminalinfrastructuur (IT infra, schermen, dynamische bebording, sensoren, camera's).
- IT development & delivery: werkende kiosk (hardware/software), integratie met overheidssystemen, doorontwikkeling (Eagle Eye) en improvements (Morphowave), test- en onderhoudsplannen, overdracht naar beheer.
- Business change: implementatievoorbereiding (ORAT), pilots, go live en after go live begeleiding.
- Flow balancing & wayfinding: MVP doorontwikkeling en uitrol om reizigersstromen te spreiden en wachtrijen binnen norm te houden.
- Onderhoud: 5 jaar onderhoud voor 168 enrolment kiosken (vanaf 1 november 2025).
- Mitigatie vertragingsschade: dekking van kosten door uitstel Entry in Operation EES (12/11/2024 → 09/04/2026).

De rijksbijdrage dekt projectinvesteringen en onderhoud (50% van de totale projectbegroting van € 50 mln, ex btw; max. € 25 mln); de overige 50% wordt door Schiphol betaald; aanvullende beheerlasten buiten de kiosken worden separaat met partijen afgestemd.

3. a. Financiële gevolgen voor het Rijk	€ 25 mln (ex btw) in 2026 (zie tabel 1)
3. b. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	Niet van toepassing
4. Nagestreefde doeltreffendheid	• Europese verplichtingen: EES vereist elektronische registratie van in- en uitreis van derdelanders; Fase 2 maakt volledige doelgroep afhandeling mogelijk op AAS', de grootste grensdoorlaatpost van Nederland. • Capaciteitsgrenzen: fysieke baliecapaciteit alleen is onvoldoende voor het voldoen aan de verplichtingen voor EES; self-service enrolment verplaatst processtappen van de balie naar de enrolment kiosken en verlaagt piekbelasting op KMar-balies. Dit draagt bij aan het efficiënt faciliteren van reizigers. • Datagedreven grensproces: complete en kwalitatieve data geregistreerd onder EES vergroten detectiekans op identiteits- en documentfraude en verbeteren risicoselectie bij MTV en intra-Schengen vervoersbewegingen. Identiteitsfraude en overschrijding van termijn van kort verblijf (overstay) worden sneller opgespoord en kan leiden tot toegangsweigering. • Doorstroming en normenkader: wayfinding en flow balancing optimaliseren spreiding, beperken wachtrijvorming en borgen dienstverlening aan bonafide reizigers. Dit draagt bij aan het efficiënt faciliteren van reizigers. • Causale keten: investeringen in kiosken en IT-processen leiden tot hogere verwerkingscapaciteit, betere datakwaliteit. Dit leidt tot gerichtere selectie, wat zorgt voor minder irreguliere migratie/overstays en verbeterde publieke veiligheid, met tegelijk kortere doorlooptijden voor bonafide reizigers.
5. Nagestreefde doelmatigheid	• Substitutie arbeid-techniek: self-service kiosken reduceren structureel de benodigde inzet aan de KMar balie; de beperkte personele capaciteit bij KMar wordt doelmatiger ingezet voor exception handling, handhaving en opsporing. • Herinzet 'no-regret' assets: verplaatsen i.p.v. nieuw aanschaffen beperkt investeringskosten; terminalaanpassingen worden gericht uitgevoerd waar de doorstroomwinst het grootst is. • Gefaseerde implementatie: progressive approach en Operational Readiness and Airport Transfer

	(ORAT) beperken uitval en herwerk; lessons learned uit Fase 1 worden toegepast op Fase 2. Flow balancing: sturen op spreiding in tijd en ruimte vergroot benutting van bestaande infrastructuur en verlaagt piekcapaciteitseisen.
6. Evaluatieparagraaf	- Vaststellen of EES fase 2 bijdraagt aan efficiëntere afhandeling, beheersmatige doorstroming en naleving van EU-verplichtingen, en inzicht verkrijgen in de effecten op veiligheid en handhaving; dit monitoren we gezamenlijk met partners via periodieke rapportages en in de beheerfase, conform de governance-afspraken in de PPS. Daarbij worden privacy, ethiek en (cyber)security als randvoorwaarde gemonitord. - Verantwoording en rapportage: Financiële eindverantwoording met controleverklaring van een onafhankelijke accountant, vastgesteld conform subsidiebesluit. - Resultaten worden gedeeld binnen de PPS en – waar passend – via reguliere rapportagelijnen met de Tweede Kamer.

Tabel 1 Financiële bestedingsplan (bedragen x €1.000; betreft rijksbijdrage voor subsidie EES op AAS Fase 2, maximaal € 25.000.000; alle bedragen ex btw)

Onderdeel EES op AAS fase 2 begroting	Bedrag
Investerings incl. IT, business change en flow balancing	€ 21.050,00
Vertragskosten EES (12/11/2024–03/11/2025)	€ 2.450,00
5 jaar onderhoud enrolement kiosken	€ 1.500,00

Noot bij samenloop met bestedingsplan KMar De rijksbijdrage aan EES op AAS Fase 2 vormt de technische ruggengraat van het grensproces waarop KMar zijn bevoegdheden uitoefent. Het sluit rechtstreeks aan op de KMar-doelen "Basis systemen en techniek op orde" en "Doorpakken en veiligheid vergroten", en levert aantoonbare doelmatigheidswinst op door vermindering van balieafhankelijkheid, betere risicoselectie en hogere verwerkingscapaciteit met behoud van normconforme wachttijden. De evaluatie sluit aan bij de KMar-evaluatiecyclus, zodat effecten op inzet en handhaving integraal kunnen worden gezien.

DECLARATION OF INTENT

BETWEEN

THE MINISTRY OF INTERIOR OF THE ITALIAN REPUBLIC

AND

THE MINISTRY OF JUSTICE AND SECURITY OF THE NETHERLANDS

Whereas the Ministry of Interior of the Italian Republic and the Ministry of Justice and Security of the Netherlands, hereinafter referred to as the Signatories, reaffirm their longstanding, strong bilateral relation.

Whereas the Signatories, observing the historical links between Italy and the Netherlands including as founding fathers of the EU, and the shared challenges and interests in the area of migration, express the wish to deepen their relation and partnership on migration in the areas of mutual interest.

Whereas the Signatories reaffirm their common aim, as emphasized through the European Council informal meeting attended by among others the Signatories, of curbing irregular migration to the EU, fostering returns and the protection of migrants including by countering trafficking in persons and the smuggling of migrants.

Whereas the Signatories reemphasize the necessity of EU coordination and collaboration on the internal and external dimensions of migration for a well-functioning EU asylum and migration system and to tackle bilateral migration challenges. The Signatories underline the importance of the full implementation of the EU Asylum and Migration Pact and the continued strengthening of the EU asylum and migration system.

Whereas the Signatories intend to promote a "route-based approach" by strengthening cooperation with key third countries of origin and transit.

The Signatories express the wish to continue their coordination in multilateral fora such as the UN to represent and safeguard the common interest on migration.

In line with the EU Asylum and Migration Pact's entry into force on 12 June, the Signatories express their joint intention to cooperate closely at operational level to ensure enabling measures for implementation, such as ensuring adequate reception capacity.

The Signatories express their intention to strengthen Assisted Voluntary Return and Reintegration (AVRR) programs from transit countries to countries of origin.

Furthermore, the Signatories intend to cooperate actively to coordinate these initiatives at the European level, promoting them as strategic benchmarks within the framework of EU migration policy. By fostering enhanced coordination with European institutions and partners, the aim is to scale up the impact and resources dedicated to these programs.

Specific focus will be placed on intensifying cooperation and logistical support through recognised international partners for voluntary returns from Libya, Tunisia, and Algeria, ensuring safe, dignified and effective return process for migrants who do not meet the requirements for international protection.

To advance the full implementation of the asylum border procedures, in line with the Pact, the Signatories express their intention to closely coordinate with one another and their willingness to discuss additional support, for example through projects, in the area of return should this become desired.

The Signatories intend to develop their collaboration in further detail during the coming months and by a structural dialogue with yearly bilateral senior officials' migration consultations.

This Declaration of Intent does not constitute an international agreement which may lead to rights and obligations under international law. No provision of this Declaration of Intent is to be understood and performed as a legal obligation or commitment of the two Signatories.

On behalf of the Ministry of Interior of
the Italian Republic

Matteo Piantedosi
Minister of Interior

On behalf of the Ministry of Justice and
Security of the Netherlands

Bart van den Brink
Minister of Asylum and Migration

Cluster secretaris-generaal

Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden
Europese Unie

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Verslag JBZ-Raad 4 en 5 juni 2026 en overige JBZ-ontwikkelingen

Datum

8 juni 2026

Onze referentie

7696175

Bijlage(n)

6

1. Aanleiding

Op 4 en 5 juni jl. vond in Luxemburg, onder Cypriotisch voorzitterschap, de JBZ-Raad plaats. Met het verslag worden de Eerste en Tweede Kamer geïnformeerd over het verloop van deze Raad. Daarnaast wordt een reactie verzonden op de Staat van Schengenrapport 2026 en de Opinie over de herinvoering binnengrenscontroles. In de aanbiedingsbrief worden de Kamers voorts geïnformeerd over een aantal andere recente JBZ-ontwikkelingen en worden toezeggingen en moties afgedaan.

2. Geadviseerd besluit

Instemmen met de verzending van de brieven en bijlagen inzake de JBZ-Raad van 4 en 5 juni jl. aan respectievelijk de Eerste Kamer en de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

De belangrijkste onderwerpen van de JBZ-Raad waar verslag van wordt gedaan zijn:

MJenV:

- Raadsconclusies over de gezamenlijke operationalisering van de EU-drugsstrategie (p 3-4, verslag)
- Gevolgen huidige geopolitieke situatie (p. 4 verslag)
- Tegengaan veiligheidsuitdagingen (waaronder Europese Veiligheidsstrategie) (p. 4-5 verslag)
- AOB Ministeriële Weerbaarheidscoalitie (p. 5 verslag)
- Europees Openbaar Ministerie (p. 6 verslag)
- De Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne: bestrijding van straffeloosheid (p. 7 verslag)
- De aanpak van *hate crime and hate speech* (p. 7 verslag)
- Reactie op Staat van Schengenrapport 2026 en de Opinie over de herinvoering binnengrenscontroles (apart document)
- Aanpak afgifte Russische visa in het Schengengebied (aanbiedingsbrief)
- Non-paper nieuwe EU-wetgeving georganiseerde criminaliteit (aanbiedingsbrief)

MAenM:

- Kopgroep operationaliseren terugkeerhubs (aanbiedingsbrief)

- Motie van Nispen over handhaving op het vertrek na het verstrijken van de termijn van visumvrije reizen (aanbiedingsbrief)
- Motie Boomsma en Ellian aangaande overleg met andere EU-lidstaten over terugkeer van Syriërs (aanbiedingsbrief)
- Reactie op het bericht "*Mensensmokkel naar Ter Apel ontrafeld, één mobieltje legde enorm netwerk bloot*" (aanbiedingsbrief)
- Aanpak afgifte Russische visa in het Schengengebied (aanbiedingsbrief)
- Entry-Exit System (EES) op Amsterdam Airport Schiphol (AAS) – Fase 2 (aanbiedingsbrief)
- Declaration of Intent Nederland en Italië (aanbiedingsbrief)
- Overdrachten onder de Asiel- en Migratiebeheerverordening (AMbV) naar Italië (aanbiedingsbrief)
- Verslag International Migration Review Forum (aanbiedingsbrief)
- Algemene Staat van het Schengengebied (p. 1-2 verslag)
- Implementatie van interoperabiliteit (p. 2 verslag)
- Toekomstige juridische status van ontheemde personen uit Oekraïne (p. 2 verslag)
- Uitvoering van het Asiel- en Migratiepact (p. 2-3 verslag)
- Externe dimensie van migratie: samenwerking met Somalië (p. 3 verslag)
- Migratiesituatie in het Kanaalgebied (p. 3 verslag)
- Reactie op Staat van Schengenrapport 2026 en de Opinie over de herinvoering binnengrenscontroles (apart document)

Cluster secretaris-generaal

Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden
Europese Unie

Datum

8 juni 2026

Onze referentie

7696175

SJenV:

- Ontbijtbijeenkomst 28ste regime (aanbiedingsbrief)
- Verordening inzake de grensoverschrijdende totstandbrenging en erkenning van ouderschap (p. 5-6 verslag)
- Verordening tot vaststelling van het Justitieprogramma voor de periode 2028–2034 (p. 6 verslag)

4. Toelichting*

N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Persoonsgegevens van de betrokken beleidsmedewerker.

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

6. Bijlagen

- 1a.** TK aanbiedingsbrief bij het verslag van de JBZ-Raad van 4 en 5 juni 2026
- 1b.** EK aanbiedingsbrief bij het verslag van de JBZ-Raad van 4 en 5 juni 2026
- 2.** Verslag van de JBZ-Raad van 4 en 5 juni 2026
- 3.** Reactie op Commissiemededeling Staat van Schengenrapport 2026 en Opinie over de noodzakelijkheid en proportionaliteit van de herinvoering van de binnengrenscontroles
- 4.** Bijlage A EES op AAS Fase 2
- 5.** Bijlage B Declaration of Intent NLD ITA
- 6.** Bijlage C Non-paper over georganiseerde criminaliteit